

JAARVERSLAG 2019
DELFTSE REKENKAMER

MAART 2020

JAARVERSLAG DELFTSE REKENKAMER 2019

De Delftse Rekenkamer (DRK) doet in lijn met haar wettelijke opdracht onderzoek naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het bestuur van de gemeente Delft. De DRK heeft de ambitie dat de bevindingen, conclusies en aanbevelingen uit de onderzoeken doorwerken in het beleid van de gemeente. In dit jaarverslag beschrijft de DRK welke activiteiten in 2019 zijn ontplooid en legt zij hierover verantwoording af.

Dit jaarverslag is als volgt opgezet:

1. Activiteiten 2019
2. Vooruitblik 2020
3. Werkwijze en contact
4. Samenstelling DRK

1. Activiteiten in 2019

1.1 *Onderzoek 'Toezicht en handhaving in het fysieke domein'*

Dit onderzoek startte in 2018. De onderzoeksvragen waren: Wat is het toezichts- en handhavingsbeleid van de gemeente Delft met betrekking tot het fysieke domein? Wordt dit consistent, doeltreffend en doelmatig uitgevoerd, hoe geeft de raad sturing aan het beleid en in welke mate is de gemeente voorbereid op de invoering van de Omgevingswet?

Uit het onderzoek bleek dat het Delftse beleid voldoet aan de wettelijke eisen. De drie beleidsprioriteiten (veiligheid, gezondheid en monumenten/beschermd stadsgezicht) zijn echter niet gebaseerd op een afdoende risicoanalyse. Verder zijn de prioriteiten te algemeen geformuleerd om goed houvast te bieden, waardoor de toezichthouders grotendeels zelf bepalen waarop er toezicht gehouden wordt. Gehandhaafd wordt alleen bij concrete klachten. Dit kan tot willekeur leiden. Wel is de manier waarop dat gebeurt de laatste jaren sterk verbeterd. Ook vult de gemeenteraad zijn kaderstellende en controlerende rol beperkt in: accenten in het beleid zijn niet gelegd en de raad volgt beperkt hoe het gaat. Tot slot is geconstateerd dat de gemeente zich goed voorbereidt op de Omgevingswet en dat Delft daarin koploper in Nederland is.

Dit leidde tot de volgende aanbevelingen:

1. Aan de raad: Bepaal expliciet de eigen sturende rol.
2. Aan de raad: Verzoek het college op redelijke termijn met een goede probleem- en risicoanalyse te komen voor toezicht en handhaving in het fysieke domein.
3. Aan raad en/of college: Bepaal vervolgens op basis van die probleem- en risicoanalyse wat de concrete prioriteiten voor de gemeente Delft zijn voor toezicht en handhaving in het fysieke domein.
4. Aan de raad: Kies voor een controlerende rol die past bij de gekozen kaderstellende rol.
5. Aan het college: Verbeter de voorlichting en communicatie over gehanteerde normen en procedures.

De uitkomsten van het onderzoek zijn op 5 maart 2019 aan de raad gepresenteerd. Op 28 maart besloot de raad:

1. Aanbeveling 1 over te nemen;
2. Aanbeveling 2 over te nemen;
3. Aanbeveling 3 over te nemen;
4. Aanbeveling 4 over te nemen;
5. De aan het college gerichte aanbeveling 5 over te nemen.
6. Het college te verzoeken om de raad vóór 1 juli 2019 te rapporteren over de uitvoering van de aan het college gerichte en door de raad overgenomen aanbeveling.

Op 6 juni 2019 heeft het college in de begeleidende brief bij ter kennisname aanbieden van bij VTH-Jaarplan Wabo 2019 de raad beknopt geïnformeerd over de uitvoering van aanbeveling 5.

1.2 Onderzoek 'Doorwerking'

In december 2018 startte dit onderzoek om de doorwerking van de door de DRK in de periode 2014 – 2018 gepubliceerde rapporten zowel te toetsen als te verklaren. Met 'doorwerking' wordt bedoeld op (beleids)veranderingen die voortkomen uit eerdere conclusies en aanbevelingen uit rapporten van de DRK. De uitkomsten van dit onderzoek dragen bij aan het inzicht in de doorwerking en effectiviteit van de beleidsadvisering. Op basis van het onderzoek worden in het rapport aanbevelingen geformuleerd, waarmee de DRK de doorwerking van haar adviezen kan verbeteren. De DRK voert elke vier jaar een doorwerkingsonderzoek uit. De resultaten zijn begin 2020 aan de raad gepresenteerd.

1.3 Onderzoek Vindbaarheid beleidsinformatie

Oktober 2019 startte de DRK het onderzoek 'Vindbaarheid beleidsinformatie op de gemeentelijke websites Deft.nl en het RIS Delft'. Openbaarheid van bestuur is een belangrijk element in het democratisch bestel. De DRK kreeg echter signalen dat beleidsinformatie lastig te vinden is. Vandaar dat gekozen is voor dit onderzoek, met als centrale onderzoeksvraag: 'Kunnen raadsleden, inwoners en journalisten snel beleidsinformatie vinden en een compleet beeld vormen van het geldende beleid in de gemeente Delft?' Het eerste deel van het onderzoek richtte zich op beleidsinformatie in het algemeen, het tweede deel focuste op beleidsinformatie binnen drie specifieke onderwerpen: Agenda Delft 2040/Fonds Delft 2040, Prinsenhof en WMO.

De hoofdconclusie was dat via de meest gebruikte zoekmachine (Google) en de gemeentelijke websites het onvoldoende mogelijk is om snel relevante beleidsinformatie te vinden. De verbetering van de vindbaarheid van beleidsinformatie verdiende volgens de DRK snel aandacht en actie, zodat raadsleden en andere geïnteresseerden makkelijker alle informatie bij een onderwerp terug kunnen vinden en de transparantie van de democratie voor alle betrokkenen wordt vergroot.

De DRK deed de volgende aanbevelingen:

1. Plaats beleidsinformatie alleen op de bestuurlijke website (RIS);
2. Maak beleidsinformatie makkelijker doorzoekbaar;
3. Zorg voor relevante zoekresultaten door gebruik metadata, bijvoorbeeld: samenvatting, datum publicatie, aard document, zoals motie;
4. Werk met dossiers, bijvoorbeeld via projectpagina;
5. Presenteer beleidsinformatie in samenhang bijvoorbeeld in aansluiting op nieuw vergadermodel.

Het onderzoek had een korte doorlooptijd: eind december 2019 werd het conceptrapport opgeleverd. De bestuurlijke behandeling vond in 2020 plaats.

1.4 Onderzoek Woningbouw

Na de zomervakantie startte de Delftse rekenkamer een onderzoek naar de woningbouw in Delft. De gemeente heeft als ambitie dat er in de periode 2017 tot 2040 15.000 nieuwe woningen bijgebouwd gaan worden, gemiddeld 650 woningen per jaar. De woningbouwproductie in Delft verloopt echter grillig. Daarom onderzocht de rekenkamer:

1. Waardoor zijn afgelopen jaren de geplande aantallen woningen niet gehaald?
2. Kan komende jaren de ambitie (gemiddeld 650 woningen per jaar) worden gerealiseerd?
3. Hoe wordt in de planning omgegaan met onderscheid naar doelgroepen (sociale huur en studenten)?
4. Welke omstandigheden en randvoorwaarden zijn binnen Delft van invloed op het realiseren van de ambities?
5. Is het eventueel nodig of verstandig om de ambitie bij te stellen?

In 2019 is het onderzoek verricht door documentstudie en door interviews met vertegenwoordigers van raad, college, ambtelijke organisatie, provincie, ontwikkelaars, corporaties, huurdersverenigingen en makelaars. Daarna zijn de eerste bevindingen gezamenlijk met alle geïnterviewden besproken in een Ronde Tafelgesprek. Het onderzoek wordt in het eerste kwartaal van 2020 aangeboden voor ambtelijk en bestuurlijk wederhoor en daarna voor besluitvorming voorgelegd aan de raad.

1.5 Voorbereiding onderzoek kosten Jeugdhulp H10 gemeenten.

Op 31 oktober 2019 heeft de DRK deelgenomen aan een overleg met de rekenkamers van de H10-gemeenten over een gezamenlijk onderzoek naar de uitgaven voor de jeugdhulp. Initiatiefnemers voor dit onderzoek zijn de rekenkamer(commis)sie van Den Haag, Zoetermeer en de gezamenlijke rekenkamer van de gemeenten Wassenaar, Oegstgeest, Leidschendam-Voorburg en Voorschoten. Met dit onderzoek wordt beoogd inzicht aan de gemeenteraden te geven in de ontwikkelingen van de uitgaven voor de jeugdhulp en de mate waarin de raad hierover wordt geïnformeerd.

Aanleiding hiervoor is dat veel gemeenten in de afgelopen jaren substantieel meer hebben uitgegeven aan jeugdhulp dan dat zij ontvingen voor de uitvoering van deze taak. Dit geldt ook voor Delft. De DRK heeft besloten mee te doen aan dit onderzoek. Het onderzoek is gestart in januari 2020.

1.6 Kennisbijeenkomst Artificiële Intelligentie

In 2019 organiseerde de DRK een kennisbijeenkomst over het benutten van Artificiële Intelligentie in het gemeentelijk beleid. De bijeenkomst was primair gericht op raadsleden en andere belangstellenden in de gemeentelijke organisatie. Aan deze bijeenkomst heeft de heer Erik Jonker, raadslid in Lansingerland en werkend bij de Algemene Rekenkamer, een belangrijke bijdrage geleverd. In zijn inleiding kwamen onder meer de volgende vragen aan de orde:

- Wat is artificiële intelligentie en wat zijn de belangrijkste toepassingen?
- Waarin verschilt AI van de automatisering/digitalisering die we al tientallen jaren meemaken?
- Wat zijn de belangrijkste bedreigingen en kansen vanuit het perspectief van de gemeente?
- En de burger/mens, doet die ook nog mee?

Het gehoor bij zijn inleiding bestond uit circa 25 belangstellende raads- en commissieleden en ambtenaren. Aansluitend op zijn inleiding is onderling van gedachten gewisseld over de mogelijkheden van de toepassing van AI in het beleid van Delft.

2. Vooruitblik 2020

In het eerste half jaar van 2020 komen de rapporten van de onderzoeken naar respectievelijk de Vindbaarheid van beleidsinformatie, de Doorwerking van DRK-onderzoeken en Woningbouw beschikbaar. In de loop van 2020 volgen ook inzichten uit het in H10-verband opgestarte onderzoek naar de ontwikkelingen in de kosten van de jeugdhulp. De DRK wil medio 2020 een nieuw onderzoek starten. Bij het bepalen van het onderwerp wordt de gemeenteraad betrokken.

3. Werkwijze en contact

3.1 Werkwijze DRK

De DRK besteedt in de regel het feitelijke onderzoekswerk, na een offerteronde, uit aan een extern onderzoeksbureau. Elk onderzoek wordt begeleid door ten minste twee leden van de DRK. Een onderzoek start met een gesprek dat de begeleiders voeren met de gemeentesecretaris, de ambtelijk contactpersoon en de onderzoekers. In dit gesprek worden nadere afspraken gemaakt over de uitvoering van het onderzoek. Met de raadscommissie wordt vervolgens een klankbordsessie gehouden, waarin de commissieleden kunnen reageren op de onderzoeksvraag en hun wensen en verwachtingen kunnen uiten.

Hierna start het bureau met het onderzoek, dat resulteert in een rapport. Dit rapport met bevindingen wordt vervolgens voor hoor en wederhoor voorgelegd aan de ambtelijke organisatie. Hierbij wordt gekeken of de feiten in het rapport juist zijn. Het volledige rapport, inclusief conclusies en aanbevelingen, legt de DRK daarna voor aan het college voor een bestuurlijke reactie. Hierna rondt de DRK het rapport af en verstuurt de griffie het naar de raad. In veel gevallen wordt, voordat het rapport inhoudelijk door de raad wordt besproken, door de DRK een presentatie gehouden waarin de conclusies en aanbevelingen de revue passeren.

3.2 Contact met de raad

De commissie Rekening & Audit (commissie R&A) is namens de raad het bestuurlijk aanspreekpunt voor de Delftse Rekenkamer. De onderzoeksvoornemens en de stand van zaken in lopende onderzoeken worden sinds eind 2018 steeds besproken met deze commissie. De voorzitter van de DRK geeft dan een korte toelichting. Dit biedt raadsleden de mogelijkheid om te reageren op voorgenomen en lopende onderzoeken. Bovendien zijn zij in de gelegenheid om zelf suggesties te doen voor mogelijke onderzoeken. Bij aanvang van voorgenomen onderzoeken worden de relevante vakinhoudelijke raadscommissies ook in de gelegenheid gesteld om te reageren op de inrichting van het onderzoek en om aandachtspunten te noemen.

3.3 Contact met het college van burgemeester en wethouders

Met het college wordt jaarlijks gesproken over de lopende DRK-onderzoeken en wordt teruggekeken naar de afgeronde onderzoeken/publicaties. Daarnaast draagt het college onderwerpen aan voor nieuw rekenkameronderzoek.

3.4 Contact met de gemeentesecretaris

Met de gemeentesecretaris wordt jaarlijks overleg gevoerd om algemene ontwikkelingen in Delft uit te wisselen, de voortgang van lopende rekenkameronderzoeken en de 213A interne audit onderzoeken door te nemen.

Daarnaast neemt de gemeentesecretaris deel aan het gesprek bij aanvang van een nieuw rekenkameronderzoek waar kennis wordt gemaakt met de externe onderzoekers en afspraken worden gemaakt met de ambtelijk contactpersoon voor het onderzoek.

3.5 Contact met de concerncontroller en auditor

In 2019 is overlegd met de concerncontroller en de auditor van de gemeente. Zowel de DRK als de interne eenheid 'Control' richten zich op onderzoek naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het gevoerde bestuur. Het is dan ook nuttig om de wederzijdse onderzoeksplannen goed op elkaar af te stemmen om doublures en overlap zoveel mogelijk te voorkomen.

3.6 Contact met de griffie

De griffier en de commissiegriffiers zijn van belang in het doorgeleiden van rekenkamerrapporten naar de raad(scommissies) en vormen een prettig steun- en vraagpunt voor de DRK. In 2019 heeft geregeld overleg tussen de griffier en de DRK plaatsgevonden.

3.7 Contact en betrokkenheid inwoners en ondernemers

De DRK hecht waarde aan het zichtbaar maken van haar werk bij de inwoners en ondernemers van Delft. Informatie over de aanpak en resultaten van het werk van de DRK is te vinden op www.delftserekenkamer.nl. Om relevant onderzoek te kunnen doen, is voeling houden met de lokale samenleving van essentieel belang. De DRK volgt hiertoe de lokale en regionale ontwikkelingen. Daarnaast voert de DRK een actief persbeleid: via publicaties in de lokale media over de rekenkameronderzoeken en via Twitter @DRKDelft. De DRK wil laagdrempelig benaderbaar zijn.

3.8 Contact met landelijke organisaties: wat speelt er in rekenkamerland

Via het lidmaatschap van de Nederlandse Vereniging voor Rekenkamers en Rekenkamercommissies (NVRK) en het jaarcongres van de NVRK blijft de DRK op de hoogte van ontwikkelingen in het rekenkamerwerk. Daarnaast is er aandacht voor ontwikkelingen bij rekenkamer(commissies) in de regio. Verder zijn enkele leden van de DRK ook actief binnen deze vereniging.

4 Samenstelling Delftse Rekenkamer

De leden van de DRK worden door de gemeenteraad voor vier jaar benoemd. Herbenoeming kan voor maximaal één termijn plaats vinden. Het lidmaatschap van de DRK is een nevenfunctie. De reguliere werkzaamheden van de leden en eventueel andere nevenfuncties staan vermeld op de website van de DRK.

In 2019 hebben er geen personele veranderingen plaatsgevonden. De samenstelling van de DRK is als volgt: Peter Castenmiller (voorzitter), Kirsten Veldhuijzen (plv. voorzitter), Bert Waterman (penningmeester), Willem-Jan Niermeijer (secretaris) en de heer Vincent van Stipdonk (lid). Peter Castenmiller, Kirsten Veldhuijzen en Vincent van Stipdonk zijn benoemd voor een periode van 4 jaar tot 1 juli 2022, Bert Waterman voor een periode van 4 jaar tot 1 april 2020 en Willem-Jan Niermeijer voor een periode van 4 jaar tot 30 augustus 2020. In 2019 heeft de DRK een vacature vacant gehouden.

Na de zomer van 2019 is de toenmalige de secretaris van de DRK, Marike Schoeman uit dienst getreden. Zij is in oktober opgevolgd door Claudine Garama.

0-0-0-0

